

**Activiteitenplan
steenmarker mast 55**
Verkabeling Zutphen

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0486826.101
concept revisie 00
3 juni 2024

Activiteitenplan steenmarter mast 55

Verkabeling Zutphen

projectnummer 0486826.101
concept revisie 00
3 juni 2024

Auteur(s)

J. Dekker

Opdrachtgever

Qirion B.V.
T.a.v. dhr. M. Gipon
Postbus 50
6920 AB Duiven

datum	beschrijving	vrijgave
3 juni 2024	concept	J. Rotteveel

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Vergunning flora- en fauna-activiteit Omgevingswet	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Natuurtoets en nader onderzoek	6
3.	Mitigerende maatregelen	7
3.1	Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied	7
3.2	Werken buiten kwetsbare periode	8
3.3	Permanente alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied	8
3.4	Verwijderen tijdelijke foerageergebied	9
4.	Staat van instandhouding	10
4.1	Landelijke staat van instandhouding	10
4.2	Lokale staat van instandhouding	10
4.3	Effecten van de ingreep	11
5.	Alternatievenafweging	12
5.1	Alternatieve locatie	12
5.2	Alternatieve planning	12
5.3	Alternatieve werkwijze	12
6.	Belang	13
	Geraadpleegde bronnen	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voornemen bestaat voor de verkabeling van drie bovengrondse hoogspanningsverbindingen op een tracé gelegen in Zutphen, gemeente Zutphen, provincie Gelderland. Het uitvoeren van dit project zal in twee fasen plaatsvinden. In de eerste fase worden de nieuwe kabels gelegd, in de tweede fase worden de masten van de bestaande hoogspanningsverbindingen verwijderd. Het amoveren van de masten zal naar verwachting over circa 2 jaar worden uitgevoerd. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden zal een bosschage bij mast 55 worden verwijderd. Mast 55 is gelegen ten oosten van Boggelderenk 3 te Zutphen.

Uit de voor het gehele tracé uitgevoerde Natuurtoets¹ en het ter plaatse van mast 55 uitgevoerde opvolgende nader onderzoek² is gebleken dat in het te kappen bosschage een verblijfplaats van de steenmarter aanwezig is. Deze verblijfplaats zal als gevolg van de werkzaamheden verloren gaan. Voor het beschadigen of vernielen van een verblijfplaats van de steenmarter dient een vergunning voor het verrichten van een flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd.

Om een omgevingsvergunning voor het verrichten van een flora- en fauna-activiteit te verkrijgen onder de Omgevingswet is het onder andere noodzakelijk om mitigerende en compenserende maatregelen te treffen voor de aangetroffen verblijfplaats en het essentiële foerageergebied van de steenmarter (*martes foina*) die ten gevolge van de ingreep verloren gaan. De uitvoer van deze maatregelen zal beschreven worden in dit activiteitenplan dat onderdeel is van de vergunningsaanvraag.

De voorliggende Natuurtoets en het nadere onderzoek worden vermeld in de bronvermelding en worden meegezonden met de vergunningsaanvraag.

Figuur 1.1.

Ligging van het projectgebied (rood kader) bij mast 55 aan de Boggelderenk te Zutphen (bron achtergrond: Esri).

¹ Hovius, J., (2022). Rapportage Natuurtoets Verkabeling Zutphen. Antea Group (kenmerk 463096, d.d. 18 mei 2022).

² Hovius, J., (2023). Nader ecologisch onderzoek (marters) mast 55. Antea Group. (kenmerk 486826, d.d. 14 december 2023).

1.2 Vergunning flora- en fauna-activiteit Omgevingswet

De steenmarter (*Martes foina*) valt onder het beschermingsregime van andere soorten. Voor de steenmarter wordt een omgevingsvergunning aangevraagd voor het verrichten van een flora- en fauna- activiteit waarbij het verbodsbepalingen overtreden worden die benoemd staan in de volgende artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal):

- Artikel 11.54, eerste lid, onder b; het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren genoemd in bijlage IX, onder A, van het Bal.

De vergunning wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2025 t/m 1 januari 2029.

1.3 Leeswijzer

De opbouw van voorliggende activiteitenplan is als volgt:

- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt de natuurtoets en het nadere onderzoek;
- Hoofdstuk 3 beschrijft de mitigerende maatregelen;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de staat van instandhouding;
- Hoofdstuk 5 beschrijft de alternatievenafweging;
- Hoofdstuk 6 beschrijft het wettelijk belang.

2. Natuurtoets en nader onderzoek

De Natuurtoets ziet toe op de verkabeling van het volledige tracé. In mast 55 was gedurende de Natuurtoets een mogelijk jaarrond beschermd nest aangetroffen. Dit nest is echter sinds de Natuurtoets op natuurlijke wijze vergaan.

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn/worden de volgende beschermde natuurwaarden vastgesteld of verwacht:

- Nesten van algemene broedvogels;
- Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in omliggende gebouwen;
- Verblijfplaats en essentieel foerageergebied van steenmarter.

Voor algemene broedvogels en vleermuizen worden mitigerende maatregelen getroffen om negatieve effecten te voorkomen. Voor algemene broedvogels betreft dit het werken buiten het broedseizoen of te werken onder ecologische begeleiding. Voor de vleermuizen dient lichtverstoring voorkomen te worden. De gebouwen met mogelijke verblijfplaatsen worden niet aangetast. Voor verdere details wordt verwezen naar de Natuurtoets.

Voor de steenmarter is een nader onderzoek uitgevoerd om te bepalen of verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het nader onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter is gebaseerd op de handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017). Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van één cameraval en één struikrover. De cameraval en de struikrover zijn gedurende 12 weken binnen de suboptimale periode (september tot maart) geplaatst op de meest geschikte locaties in het plangebied. Daarbij is rekening gehouden met aangetroffen sporen, zoals holen en wissels. Om de kans op het vaststellen van de aanwezigheid van marters en marterachtigen te vergroten, is een lokmiddel gebruikt in de vorm van sardines.

In totaal is de steenmarter op zeven verschillende nachten aangetroffen op wildcamera 1 en op vijf verschillende nachten aangetroffen op wildcamera 2. De frequentie en hoeveelheid waarnemingen duiden op een verblijfplaats in de omgeving van de camera's. Deze verblijfplaats bevindt zich mogelijk onder de dichte ondergroei binnen het projectgebied of in de directe omgeving, waar tevens geschikt habitat aanwezig is. Gezien de aanwezigheid van een verblijfplaats van de steenmarter niet uitgesloten kan worden, wordt uitgegaan van de aanwezigheid van een verblijfplaats binnen het projectgebied. Tevens kan de frequentie en hoeveelheid waarnemingen erop duiden dat het boschage van belang is als essentieel foerageergebied voor de steenmarter. Voor het vernielen van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van de steenmarter dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd.

Voor verdere details wordt verwezen naar de rapportage van het Nadere onderzoek.

3. Mitigerende maatregelen

3.1 Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied

In de directe omgeving van het projectgebied zijn geschikte locaties aanwezig om alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied voor de steenmarter te realiseren. Ten zuiden van het projectgebied is een strook ruigte gelegen welke in eigendom van de gemeente Zutphen is. Aan weerszijde van deze ruigte is een strook gras aanwezig welke regulier onderhouden wordt.

In de strook ruigte worden twee takkenhopen gerealiseerd welke als tijdelijke alternatieve verblijfplaats kunnen functioneren. Daarnaast wordt tijdelijk alternatief foerageergebied gerealiseerd door de grasstroken aan weerszijden van de strook ruigte gedurende twee jaar te laten verwilderen. Hiermee wordt circa 1,1 hectare geschikt foerageergebied gerealiseerd, waarmee het te verwijderen foerageergebied van circa 0,55 ruim gemitigeerd wordt.

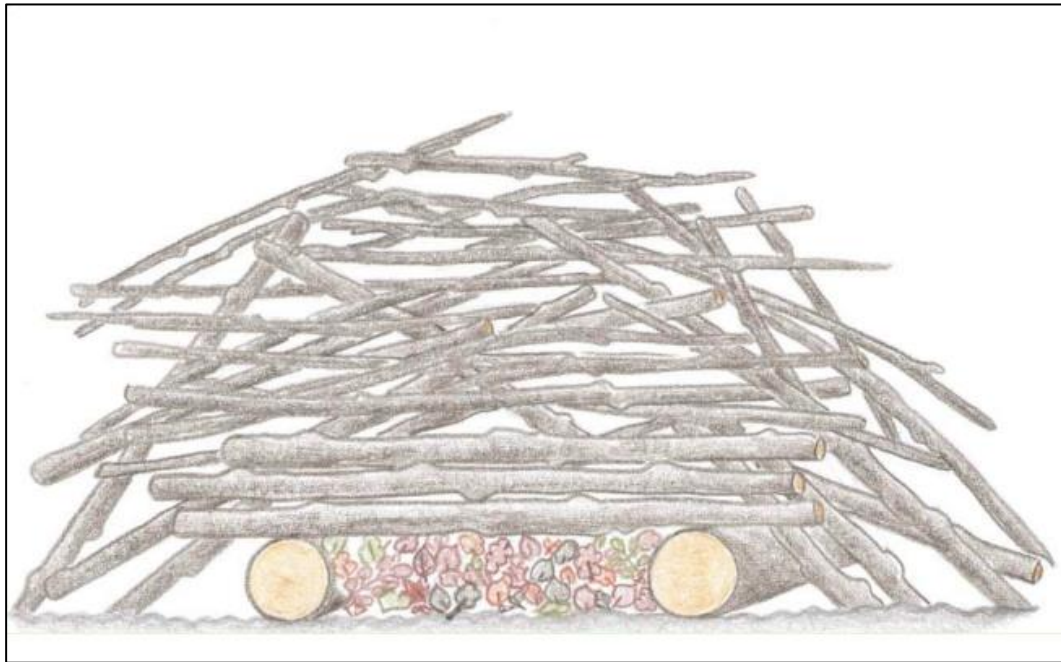
De takkenhopen dienen minimaal 3 meter lang, 2 meter breed en 1 meter hoog te zijn. De takkenhopen worden als volgt opgebouwd:

- Op de grond wordt een fundering van houtsnippers of fijn droog zand gelegd. De fundering dient boven het maaiveld uit te komen, zodat een droge plek ontstaat. Het is ook mogelijk om een bodem van dunne boomstammen neer te leggen. De fundering dient minimaal 1 bij 2 meter te bedragen;
- Op de fundering worden twee boomstammen met een minimale diameter van 30 cm tegenover elkaar gelegd. De boomstammen dienen op minimaal 1 meter afstand van elkaar te liggen zodat een nestkamer ontstaat;
- De nestkamer wordt luchtig opgevuld met droog hooi of vergelijkbaar materiaal.
- Vervolgens wordt een dak gerealiseerd door meerdere boomstammen (diameter van minimaal 15 cm) dwars over de twee boomstammen te leggen;
- Over de boomstammen wordt grof en fijn snoeimateriaal gestapeld totdat een minimale hoogte van 1 meter bereikt is.

De verblijfplaatsen worden minimaal een maand voorafgaand aan de voorgenomen kapwerkzaamheden gerealiseerd.

Figuur 3.1. Locatie van de alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied ten opzichte van het plangebied (bron achtergrond: Esri).

Figuur 3.2. Impressie van de takkenhoop (bron afbeelding: beheerwijzer kleine marterachtigen, Zoogdiervereniging (2018)).

3.2 Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare periode van de steenmarter betreft de voortplantingsperiode, welke van 15 maart tot 1 september loopt. Binnen deze periode kunnen jonge dieren in een verblijfplaats aanwezig zijn. Het bosschage met de mogelijke verblijfplaats zal gekapt worden buiten de kwetsbare periode van de steenmarter. Door buiten de kwetsbare periode te werken worden negatieve effecten op de steenmarter zo veel mogelijk voorkomen.

3.3 Permanente alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied

Na de verkabeling en het verwijderen van de masten, wordt het huidige projectgebied wederom geschikt gemaakt. Het projectgebied zal worden aangeplant met diverse soorten noot- en bes-dragende struiken. Deze struiken bieden dekking voor de steenmarter en trekken ook diverse soorten vogels en muizen aan, waardoor een geschikt foerageergebied ontstaat voor de soort. Deze struiken zullen inheemse, endemische soorten betreffen. De volgende soorten zijn hiervoor geschikt:

- Gelderse roos;
- Gewone vlier;
- Hazelaar;
- Hulst;
- Rode kornoelje;
- Braam;
- Sleedoorn;
- Meidoorn;
- Wilde kardinaalsmuts;
- Wilde lijsterbes;
- Zoete kers.

Ook wordt een klein vijvertje met een natuurlijke oever binnen het plangebied gerealiseerd om als drinkplek voor de steenmarter te dienen en prooidieren aan te trekken.

Daarnaast worden tussen de struiken 2 takkenhopen gerealiseerd, op de wijze zoals beschreven in paragraaf 3.1. Deze takkenhopen zullen als permanente verblijfplaatsen voor de steenmarter functioneren.

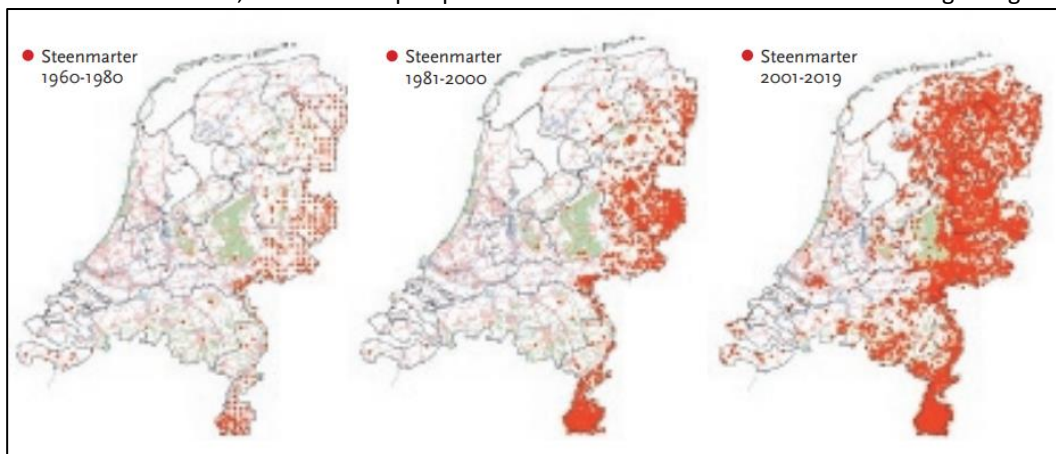
3.4 Verwijderen tijdelijke foerageergebied

Het tijdelijke alternatieve foerageergebied zal na afronding van de werkzaamheden en het inrichten van de permanente voorzieningen van de steenmarter weer in oorspronkelijke staat hersteld worden. Dit houdt in dat de graspercelen aan weersijden van de ruigte weer regulier worden onderhouden. Het in oorspronkelijk staat herstellen van het gebied zal pas plaatsvinden nadat de permanente voorzieningen voor de steenmarter minimaal één groeiseizoen aanwezig zijn geweest. De takkenhopen zullen blijven liggen in de ruigtestrook.

4. Staat van instandhouding

4.1 Landelijke staat van instandhouding

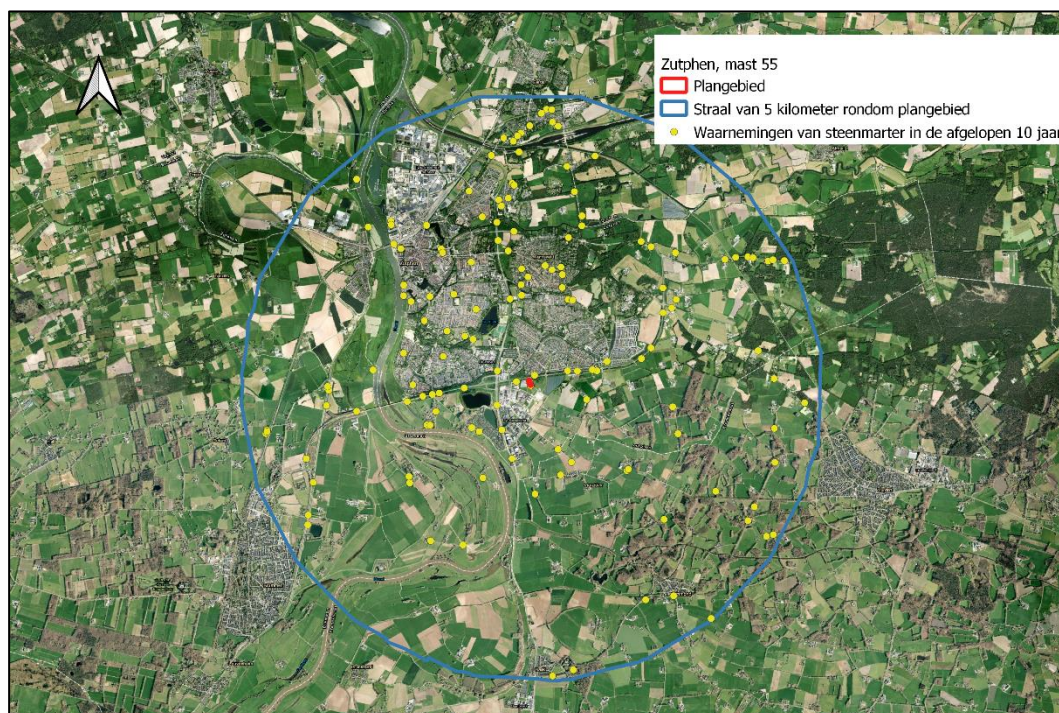
In Nederland zijn de exacte getallen van de steenmarterpopulatie onbekend. Minder dan 50 jaar geleden was de steenmarter in Nederland bijna uitgestorven door actieve bestrijding en vervolging. In de loop der jaren heeft de steenmarter vanuit het oosten, zich steeds meer naar het westen verspreid (figuur 4.1). In het oosten en noorden van Nederland wordt de soort vaak waargenomen, maar in het westen van het land nemen de aantallen ook toe (Westra et al., 2019). De trend kan derhalve als gunstig beschouwd worden. In het overgrote deel van Nederland is geschikt habitat voor de soort aanwezig, geschikt habitat bestaat hierbij uit bebouwde gebieden en cultuurlandschappen. De verspreiding laat zien dat binnen Nederland volop geschikt habitat aanwezig is. De soort beschikt over een groot aanpassingsvermogen en kan in vrijwel alle biotopen voorkomen, waaronder stedelijk gebied. Alleen in zeer open gebieden zonder dekking of bebouwing of in dichte (loof)bossen is de soort afwezig of is de dichtheid lager. Dit wordt ook gereflecteerd in de verspreiding van de steenmarter. Gezien de grote verspreiding van de soort in Nederland kan het huidige leefgebied als gunstig worden beschouwd. De verwachting is dan ook dat de soort de komende decennia de westelijke provincies verder zal koloniseren, het toekomstperspectief is voor de steenmarter beoordeeld als gunstig.

Figuur 4.1. Verspreiding van de steenmarter 1960-1980, 1981-2000 en 2001-2019 (bron: NDFF, z.d.).

4.2 Lokale staat van instandhouding

Gedetailleerde verspreidingsgegevens van de steenmarter in de omgeving van Zutphen zijn niet beschikbaar. De gegevens uit NDFF laten zien dat de steenmarter in de oostelijke provincies veelvuldig voorkomt (figuur 4.1). Er zijn geen redenen om aan te nemen dat het disproportioneel slechter of beter gaat met de steenmarter rondom Zutphen. De soort wordt zowel in bebouwd gebied en het buiten gebied rondom Zutphen veelvuldig waargenomen (figuur 4.2).

Figuur 4.2. Waarnemingen (uit NDFF) van de steenmarter in de omgeving van Zutphen in de afgelopen 10 jaar (bron achtergrond: Esri)

4.3 Effecten van de ingreep

Als gevolg van de ingreep zal een verblijfplaats van steenmarter worden vernield. Voorafgaand aan het kappen van de bosschage en het verwijderen van de dichte ondergroei zullen alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied worden gerealiseerd in directe omgeving. Na afronding van de werkzaamheden worden permanente voorzieningen voor de steenmarter gerealiseerd. Er zullen dus te allen tijde alternatieve verblijfplaatsen en voldoende foerageergebied aanwezig zijn in de directe omgeving van het projectgebied. Het bosschage zal gekapt worden buiten de kwetsbare periode van de steenmarter (de kwetsbare periode van de steenmarter loopt van 15 maart tot 1 september). Door deze mitigerende en compenserende maatregelen worden negatieve effecten op de staat van instandhouding voorkomen en negatieve effecten op de individuele steenmarter zoveel mogelijk voorkomen.

5. Alternatievenafweging

5.1 Alternatieve locatie

De werkzaamheden maken onderdeel uit van het verkabelen van drie bestaande bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Gezien het tracé al vast ligt, zijn geen alternatieve locaties voor de werkzaamheden mogelijk.

De alternatieve verblijfplaatsen en het tijdelijke alternatieve foerageergebied worden zo dicht mogelijk, maar wel buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, bij de huidige verblijfplaats en foerageergebied gerealiseerd. Hierdoor zijn geen betere alternatieve locaties mogelijk.

5.2 Alternatieve planning

Er wordt buiten de kwetsbare periode van de steenmarter gewerkt. Tevens worden, ruim voorafgaand aan het verloren gaan van de verblijfplaats, alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied aangeboden. Ook blijft het tijdelijke foerageergebied minimaal één groeiseizoen tegelijk met het permanente foerageergebied bestaan. Er is geen planning mogelijk waarbij minder negatieve effecten op de steenmarter optreden.

5.3 Alternatieve werkwijze

Voor de verkabeling en het amoveren van de mast zijn geen alternatieve werkwijzen mogelijk die minder negatieve effecten op de steenmarter tot gevolg zullen hebben. Het is noodzakelijk om binnen het projectgebied met groot materieel te kunnen werken. Daarnaast worden graafwerkzaamheden ten behoeve van de verkabeling uitgevoerd waardoor het onvermijdelijk is dat het bosschage, en daarmee de vermoedelijke verblijfplaats, vernield wordt.

6. Belang

De ontheffing wordt aangevraagd op grond van de belangen 'in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde' en 'in het algemeen belang' voor de steenmarter.

Vanuit zorgen over gezondheidsrisico's heeft de Rijksoverheid besloten om een aantal bovengrondse hoogspanningsverbindingen te laten verkabelen. Het tracé, waar mast 55 onderdeel van uitmaakt, loopt door bebouwde kom van Zutphen en is derhalve aangewezen om te verkabelen.

Geraadpleegde bronnen

Rapport

- Hovius, J., (2022). *Rapportage Natuurtoets Verkabeling Zutphen*. Antea Group (kenmerk 463096, d.d. 18 mei 2022).
- Hovius, J., (2023). *Nader ecologisch onderzoek (marters) mast 55*. Antea Group. (kenmerk 486826, d.d. 14 december 2023).

Wetgeving, protocollen en gedragscodes

- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaards ()
- Bij12, 2019. Kennisdocumenten.

Verspreiding en informatie

- www.nederlandsesoorten.nl
- www.floron.nl
- www.ravon.nl
- www.ndff.nl

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl